

Opdagelsen af de med Vesuvius's Aske og Lava bedækkede Stæder Herkulaneum, Pompeji og Stabiae *, er en af de mærkværdigste Begivenheder i vort Aarhundrede. Man kan inddele alle derom gjorte Eftersøgelser i fire forskellige slags. Den første er foretagen i meget gamle Tider og ikke beviselig af nogen gammel Skribent, men gandske unægtelig af nylig fundne Kiendtegn. Arbejderne forefandt i de Døbheder, hvori Herculanum ligger, gange, som vare udarbejdede med megen Møje, og disse tillod ikke at tvivle derom, desuden har man en Indskrift, som nogle Lærde forklare om en Eftersøgelse. Den anden Eftersøgelse 1689, man grov i Jorden ved Foden af Vesuvius, to Miile fra Söen, ~~gravet en Kielder~~, og fandt nogle Romerske Mindesmærker. Siden blev der i samme Aar, en Miil fra Söen, gravet en Kielder, og man opdagede derved nogle Pompeianske Indskrifter, som siden kom i Frands Pichettis Konstkammer. Herved forblev de den gang og der blev ikke tænkt videre paa Sagen. Vigtigere er Prinds Elkenufs opdagelsen, som man kan kalde den treidie Eftersøgelse: Prinds Elbenuf commanderede i Aaret 1706 de Keiserlige Tropper i Neapolis. Han befandt sig der saa vel, at han blev tilbage og giftede sig i Aaret 1713 med en Prindsesse af Saksen for hvis Skyld han anlagte et Landhuus i Portici. Dette faldt efter hans Død til huset Faletti i Neapoli, af hvilket Kongen efter nogen tid købte det. Paa det sted, hvor Landhuset stod blev der opført et Lystslot, i hvilket nu det Herkulanske Museum er

* Under Keiser Titiusis Regering Aar, 79, 80 og 81

men som man har bygget saa let, at det her og der allerede staar for Fald, og er saa ubrugeligt anlagt, at Landeveien gaar midt igennem Gaarden. Prinds Ellenuf, da have anlagde Landhuset, lod grave en Brønd, man maatte strax i begyndelsen igennembrøde et lag af Lava. Siden kom der sort Jord, som bestod af en med Vand sammenblandet Aske, som havde tildækket og opfyldt alle Bygninger i Herculanum. I den Materie fandt han først de 3 fortræffelige qvindelige Billedstötter, ser ere bekendte under Navn af de 3 Vestalinder. Visekongen tillegnede Sig den, skikte den til Rom, lod den gjøre heele, og skienkte den siden til Prinds Eugenius. Ved ham kom de til Wien og efter hans Død til Dresden, da den forrige Konge i Polen købte den. Dette Tab afskrækkede ikke Prinds Ekbeuf. Han fortsatte sin Undersøgelse med Lükken, indtil Regeringen forbød ham aldeles, at foretage sig noget videre dermed, og nu henhvilede Sagen i heele 30 Aar. Eftersøgelserne i Herculanum toge ikke deres Begyndelse igien, förend efter at den nu regerende Konge i Spanien kom i rolig Besiddelse af Kongeriget Neopolis og valgte Portici til sit ophold indom Foraaret. Den forhen graven Brönd var endnu til. I den gik man efter Kongelige Befaling dybere ned, indtil man fandt Spoer af Bygninger. Disse var af Theatret, som var den Første opdagelse. Den Indskrift med stadens Herculaunius Navn, som man fandt, tilkiendegav Steder, hvor man Grov, og dette gav Mod til at fortsætte Arbejdet. Opsigten over det underjordiske Arbejde blev anbetroet en Spansk Landmaaler eller Ingeniör Rocio Giachino Alcubieres.

